УДК: 595.7.-152.6

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОРОГУ ШКІДЛИВОСТІ (ЕПШ) НАЙБІЛЬШ НЕБЕЗПЕЧНОГО ШКІДНИКА ВИНОГРАДНИХ НАСАДЖЕНЬ - СКОСАРЯ КРИМСЬКОГО (*OTIORRHYNCHUS ASPHALTINUS* GERM.) В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Бондар Л. П., к. б. н., доцент,
luda.bondar@i.ua
Петрусевич Л.В.
здобувач вищої освіти
агробіотехнологічного факультету
l-shapoval91@ukr.net
Одеський державний аграрний
університет
м. Одеса. Україна

Анотація. Досліджено шкідливість брунькового шкідника скосаря кримського на базі виноградарського господарства Прат Укрaгро Одеської області на столових і технічних сортах винограду. Встановлено, що в середньому урожайність столових сортів з непошкоджених рослин була 6,28 кг/куща, при цьому середня урожайність з пошкоджених рослин - 4,84 кг/куща. Виявлено, що при при середній чисельності шкідника 1,2 шт./кущ втрата врожаю становила 1,01 кг/кущ (від однієї особини).

В дослідженні технічних сортів було встановлено, що урожайність з непошкоджених рослин сягала 4,84 кг/куща, середня урожайність з пошкоджених рослин - 3,66 кг/куща, при чисельності шкідника 1,2 шт./кущ. Вагова втрата врожаю від однієї особини склала 0,95 кг/кущ.

Ключові слова: виноградні насадження, скосарь кримський, чисельність, шкідники винограду, шкідливість, столові та технічні сорти, урожайність.

У сучасному сільському господарстві, заходи з контролю над шкідниками культур орієнтовані на управління їх популяціями у рамках агроекосистем, з метою забезпечення стабільного виробництва, а не на повне їх викриття.

У сучасній агрокультурі, стратегії протидії шкідникам полягають у контролі за їх популяцією в агроекосистемах, спрямованому на забезпечення стабільного виробництва, а не на повне знищення. [1,2].

Застосування хімічних засобів у сільському господарстві варто розглядати лише у випадках, коли кількість шкідливих організмів та їх вплив на урожай можуть призвести до значних економічних збитків. Важливо точно визначити момент, коли той чи інший організм, який живиться рослиною, стає економічно або господарсько шкідливим. Хоча, з біологічної точки зору харчування комахи або іншого організму окремими органами рослини може визначати його як шкідника, проте рівень пошкодження не завжди призводить до збитків у врожаї, і це залежить як від виду шкідника, так і від того, які саме органи рослин він пошкоджує. Якщо пошкодження листя або інших органів рослини впливає на врожай, то кількість даного виду на рослині чи групі рослин на конкретній площі стає економічно відчутною, що означає, що цей вид вважається шкідливим. [3,4].

У деяких випадках пошкодження рослин або їх окремих частин не завжди відразу призводить до прямих втрат у врожаї, але може значно погіршити якість продукції. Тому кількість шкідників на одну рослину чи на конкретну площу, при якій спостерігається зниження продуктивності або погіршення якості врожаю, встановлює порогову точку, після якої вважається, що цей шкідник становить проблему. [5].

Наші дослідження спрямовані на оцінку ефективності заходів захисту від брунькового шкідника, зокрема, кримського скосаря, що базується на виноградарському господарстві ПрАТ "Укрaгро" в Одеській області. Ми порівнювали ці показники з вже наявними даними та розраховували їх для різних сортів винограду, як столової, так і технічної групи.

Аналіз шкідливості брунькового шкідника скосаря кримського на столових і технічних сортах винограду показав, що в середньому урожайність столових сортів з непошкоджених рослин становила 6,28 кг/куща, тоді як середня урожайність з пошкоджених рослин склала 4,84 кг/куща. При середній чисельності шкідника 1,2 шт./кущ, втрата врожаю від однієї особини склала 1,01 кг/кущ. У дослідженні технічних сортів було встановлено, що середня урожайність з непошкоджених рослин становила 4,84 кг/куща, у той час як середня урожайність з пошкоджених рослин склала 3,66 кг/куща за тієї самої середньої чисельності шкідника - 1,2 шт./кущ. Втрата врожаю від однієї особини склала 0,95 кг/кущ. (табл. 1).

Таблиця 1. Аналіз шкідливості скосаря кримського на різних сортах винограду, в умовах Одеської області, середнє за 2022-2023 рр.

Сорти винограду		Урожай винограду, кг/кущ		Середня чисельність шкідника, (жуків шт./кущ)	Вагова втрата врожаю від однієї особини, (кг/кущ)
		з непошкоджених рослин	з пошкоджених рослин		
Столові сорти	Одеський сувенір	6,03	4,48	1,4	1,02
	Аркадія	8,37	6,81	1,2	1,20
	Восторг	6,00	4,78	1,0	1,10
	Молдова	6,52	4,87	1,3	1,16
	Плевен	4,51	3,26	1,3	0,88
Середнє по сортах		6,28	4,84	1,2	1,07
Технічні сорти	Одеський чорний	5,44	4,07	1,0	1,23
	Сухолиманський білий	5,17	3,95	1,1	1,00
	Мускат одеський	4,54	3,53	1,1	0,82
	Трамінер рожевий	4,40	3,32	1,2	0,81
	Голубок	4,67	3,42	1,3	0,88
Середнє по сортах		4,84	3,66	1,1	0,95

Список літератури:

1. Баранець Л. О. Виноградники: фітосанітарний стан, оцінка, прогноз та контроль. Пропозиція: український журнал з питань агробізнесу. 2016. № 10. С. 94–9.

2. Баранець Л. О., Мезернюк Т. М. Листогризучі шкідники виноградних насаджень Півдня України. Садівництво і Виноградарство. Технології та Інновації. 2018. № 5 (13). С. 52–55.

3. Константинова М. С. Старі нові загрози багаторічним насадженням. Шкідники-поліфаги в садах та виноградниках. Пропозиція: Український журнал з питань агробізнесу. 2016. № 1. С. 77–80.

4. Шкідники та хвороби винограду. Прогноз фітосанітарного стану агроценозів України та рекомендації щодо захисту рослин. Київ: Головдержзахист, 2015-2019. С. 181–197.

5. Baranets L. O., Mezernyuk T. N. Helicoverpa Armigera In Industrial Vineyards of Ukraine. Ozet kitapcici Abstract Book: II Uluslarasitarim congress 21– 24 Kasim novambre 2019. P. 156

УДК: 632.4 (477.46):633.111.